

Szám: 50-9/3/1958.

Sorszám:

44

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

AZ ORFK. VEZETŐJE KÖZBIZTONSÁGI HELYETTESÉNEK

..3..sz. utasítása.
Budapest, 1958. április hó 17-én.

Tárgy: Szabálysértési és helyszinbirságolási eljárások rendezése.

Az ellenőrzések tapasztalatai azt mutatják, hogy az utóbbi időben a közrendvédelmi és közlekedésrendészeti állománynál a szabálysértési feljelentések és a helyszinbirságolások alkalmazásában általában a szakmai képzetlenség és politikai előrelátás hiánya miatt helytelen gyakorlat alakult ki.

- a./ Törvényellenesen alkalmaznak állampolgárokkal szemben helyszinbirságolást. Pl. a csendrendelet megsértőire, határövezetbe jogtalanul belépőkre, köztisztasági szabályok megszegőire is kiszabnak helyszinbirságot. Ilyen irányu szabálysértések helyszinbirságolására semmilyen jogszabály nem ad lehetőséget.
- b./ Nagyobb összegű helyszinbirságolást alkalmaznak a rendőrök az állampolgárokkal szemben, mint amit a rendelet megenged. Ilyen törvénytelen gyakorlatot egyaránt alkalmaznak gyalogosokkal és járművezetőkkel szemben.
- c./ A korábbi helyes gyakorlattól eltérően a rendőrök nem külön parancsnoki írásbeli felhatalmazás alapján végzik a helyszinbirságolási munkát. Szinte minden rendőr el van látva helyszinbirságolási tömbbel. olyan is, aki nem ismeri megfelelően a helyszinbirságolásra vonatkozó jogszabályt. Ez főleg városokban tapasztalható.
- d./ Sok rendőri szervnél a gyakorlatban teljesen figyelmen kívül hagyják az általános rendőri megelőzési feladatokat a szabálysértések elleni harcban. Nem egy gyakorlati eset bizonyítja, hogy a rendőrök elrejtőznek, lesik a szabálysértőket, holott éppen nyílt jelenlétükkel tudnák megelőzni a szabálysértéseket.
- e./ A rendőrök előtt szinte ismeretlen a figyelmeztetés alkalmazásának módszere olyan esetekben, amikor a szabálysértés csekély jelentőségű. Ugyanakkor azt is meg lehet állapítani, hogy a rendőrök részéről egyoldalú a harc a szabálysértések ellen. Főleg a közlekedési szabályok megsértéséért alkalmaznak feljelentést, de más súlyos szabálysértések esetében nem intézkednek. /: Pl. fiatalok és ittas emberek szeszitalal való kiszolgálása nyilvános helyeken stb.:/
- f./ Sok rendőr hiányos és kellően meg nem alapozott feljelentést készít, ami nem alkalmas az eljárás lefolytatására. Ennek ellenére a parancsnokok az ilyen jelentéseket elfogadják.

Az ismerttetett hibák azt eredményezik, hogy indokolatlanul magas a szabálysértési és főleg a helyszinbirságolási ügyek száma és ez állandóan emelkedő tendenciát mutat.

A helytelen gyakorlat megszüntetése érdekében az alábbi utasítást adom:

- 1./ A közrendvédelmi és közlekedésrendészeti állomány szabálysértési feljelentési és helyszinbirságolási munkáját a normális mederbe kell terelni. Az legyen a cél, hogy a közrend javuljon, a közlekedés rendjében, a vagyonvédelemben a helyzet tovább szilárduljon, a szabálysértési cselekmények száma csökkenjen. A közrendvédelmi és közlekedésrendészeti állománynak ennek érdekében hatékonyan kell intézkednie. A hatékonyságot azonban nem feltétlenül a mennyiséggel, hanem a minőséggel és csakis azzal szabad mérni. A jól kiválasztott, következetesen és megfelelően alkalmazott szabálysértési feljelentés, helyszinbirságolás többérő tud lenni, mint a mechanikus, sokszor nem is jól alkalmazott tömeges feljelentés vagy helyszinbirságolás, főleg akkor, ha a feljelentések esetében sokszor nem következik be az állami megtorlás, ami jelenleg az esetek jelentős részénél tapasztalható.
- 2./ A szabálysértések csökkentése és a közrend fokozott fenntartása érdekében fő módszerként kell alkalmazni az általános megelőzést ezért biztosítani kell főleg városokban és országutakon, hogy a gyalogosok és járművezetők lássák a szolgálatos rendőrt, mert a rendőr pusztja jelenléte számtalan szabálysértést megelőz. Fel kell eleveníteni a propaganda munkát, úgy a közlekedésrendészeti, mint az egyéb szabálysértési cselekmények megelőzése érdekében.
- 3./ Helyszinbirságolási munkában meg kell szüntetni az előforduló törvénysértéseket, helyszinbirságolást alkalmazni kizárólag csak az érvényben lévő rendeletekben meghatározott esetekben és összegben szabad.
- 4./ Csekély súlyú szabálysértés esetében, amikor a szabálysértés társadalmi veszélyessége minimális, figyelembevéve az elkövető magatartását, nevelő, oktató jellegű figyelmeztetést kell alkalmazni.
- 5./ A közrendvédelmi és közlekedésrendészeti állományban szolgálatot teljesítő rendőrök csak külön parancsnoki felhatalmazás alapján végezhetik a helyszinbirságolási munkát. A felhatalmazást a megyei, budapesti közrendvédelmi osztály vezetője /: Budapesten a közlekedési rendőröknek a közlekedésrendészeti osztály vezetője :/ adja ki személyre szólóan, írásos parancs formájában. A felhatalmazást, függetlenül attól, hogy a rendőrök rendelkeznek-e régebbi felhatalmazással, felül kell vizsgálni és meg kell ismételni. Csak az a rendőr kaphat helyszinbirságolási munkára felhatalmazást, aki megfelelő szakmai ta-

pasztalattal rendelkezik, ismeri a helyszinbirságolás szabályait /: kit, milyen cselekményért, mennyire szabad helyszinbirságolni, kit nem szabad helyszinbirságolni.:/

A közrendvédelmi osztályvezetők a felhatalmazásokat úgy adják ki, hogy a megbizott rendőrök száma ne legyen túl sok. Városokban elsősorban a mozgóőrszerek és körzeti megbizottak közül, községekben pedig egyes körzeti megbizottakat és az őr létszámától és a szabálysértések alakulásától függően 2 - 3 fő rendőrt hatalmaznak fel ezen munka végzésére.

- 6./ Azon rendőröket, akik felhatalmazást kaptak a helyszinbirságolási munka végzésére, egésznapos csoportos oktatásban kell részesíteni. Az oktatást Budapesten kerületenként, vidéken városokban, illetve járásonként összevonva kell megtartani. Az oktatást mindenütt a közrendvédelmi parancsnok végezze. Ehhez a munkához nyújtson segítséget az igazgatásrendészeti alosztály vezetője is. Az oktatás keretén belül részletesen ismertetni kell a helyszinbirságolásra vonatkozó 3/1954. XI.13.BM.rendeletet és annak gyakorlati alkalmazását.
- 7./ A parancsnokok szüntessék meg azt a helytelen gyakorlatot, amit a rendőrökkel szemben alkalmaznak. Egyes parancsnokok túlhajszolják a rendőröket, megkövetelik, hogy fokozottan alkalmazzanak szabálysértési feljelentést és helyszinbirságolást. Általános tapasztalat, hogy a parancsnokok a rendőröket azon keresztül bírálják el, hogy mennyi szabálysértési feljelentést és helyszinbirságolást alkalmaznak. Ilyen felfogással maguk a rendőrök sem értenek egyet.
- 8./ Valamennyi őrparancsnok a rendőröktől beérkezett szabálysértési feljelentéseket még az iktatás megtörténte előtt személyesen vizsgálja felül. Az elkövetett cselekményre és az elkövető személyére vonatkozóan részletesen kérdezze ki a feljelentő rendőrt. Ha a feljelentésből és a kikérdezésből az őrparancsnok azt állapítja meg, hogy az elkövetett cselekmény - figyelembevve az elkövető személyét és magatartását is - olyan csekély súlyú, hogy indokolatlan a feljelentés továbbítása, a feljelentést ne iktassa, ne továbbítsa, a felsőbb rendőri vagy tanácsi birságoló szervhez. Az intézkedő rendőrt oktassa ki, hogy milyen esetekben alkalmazzon feljelentést. Ezen intézkedésen keresztül azt kell elérni, hogy a rendőri, tanácsi stb. birságoló szervekhez csak megalapozott feljelentések kerüljenek, amelyekben indokolt a birság kiszabása.
- 9./ Meg kell követelni a rendőröktől, hogy szabálysértési ügyekben pontos és a tényeknek megfelelő jelentést készítsenek. Követeljük meg a parancsnokok, hogy a szabálysértő személyi adatai, valamint az általa elkövetett szabálysértés ténye pontosan és helytállóan legyen megszövegezve a rendőrök jelentésében.

Jelen utasításnak nem célja, hogy bármilyen mértékben is csökkentse a rendőrök helyes aktivitását.

Továbbra is erőteljesen harcolni kell a szabálysértések ellen minden törvényes eszközzel, indokolt esetekben a szabálysértőket fel kell jelenteni.

Jelen utasításom végrehajtásának határideje: 1958. május 20.

A budapesti és megyei közrendvédelmi osztályvezetők a májusi havi jelentésben külön fejezetben tegyenek jelentést az ORFK. Közrendvédelmi osztálynak jelen utasítás végrehajtásáról. A jelentésben térjenek ki arra, hogy a megye területén hány közrendvédelmi és hány közlekedésrendészeti rendőrt bíztak meg helyszinbirságolási feladatok végrehajtásával.

A köztisztasági szabálysértések helyszinbirságolása alkalmazásáról szóló tvr. végrehajtási utasítása még nem jelent meg, ezért annak megjelenéséig tilos köztisztasági szabálysértések esetében helyszinbirságolást alkalmazni. Ilyenkor a rendőr vagy a figyelmeztetést alkalmazza, vagy súlyosabb esetekben szabálysértési feljelentést tegyen.

Török Sándor r.ezredes sk.
ORFK.Vezetőjének Közbiztonsági
Helyettese.

A kiadmány hiteléül:

cs. sz. k. szds.
Hornok János r. szds. *ml.*

